

**КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ЗАПОРІЗЬКИЙ ОБЛАСНИЙ ЦЕНТР НАУКОВО-ТЕХНІЧНОЇ ТВОРЧОСТІ
УЧНІВСЬКОЇ МОЛОДІ «ГРАНІ»
ЗАПОРІЗЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ**

НАКАЗ

від 17 травня 2023 р.

м. Запоріжжя

№ 30/1

Про організацію та проведення заходів з БЖД учасників освітнього процесу на час літніх канікул

На виконання Законів України «Про освіту», «Про позашкільну освіту»; п.13 розділу V Положення про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці та безпеки життєдіяльності в закладах, установах, організаціях, підприємствах, що належать до сфери управління Міністерства освіти і науки України, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 18.04.2006 № 304 (в редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 22.11.2017 № 1514), з урахуванням відкритої широкомасштабної збройної агресії російської федерації

НАКАЗУЮ:

1. Педагогічному колективу вжити необхідних заходів щодо організованого та безпечного проведення літніх канікул в умовах воєнного стану з 01.06.2023 по 31.08.2023.

1.1 Всім працівникам закладу впродовж літніх канікул 2022/2023 н.р. забезпечити неухильне виконання законів України «Про дорожній рух», «Про пожежну безпеку», «Про забезпечення санітарного та епідеміологічного благополуччя населення», «Про захист населення від інфекційних хвороб», Кодексу цивільного захисту України у частині проведення відповідної роботи з запобігань дитячого травматизму.

1.2 Дотримуватися безпекової поведінки у разі виникнення надзвичайної ситуації, пов'язаної з військовою агресією росії щодо України.

2. Заступнику директора з АГЧ Пахоті Н.О.:

2.1 ознайомити колектив з порадами «Дій у разі надзвичайних ситуацій або війни», розроблених Центром стратегічних комунікацій та інформаційної безпеки МКІП у співпраці з державною службою України з надзвичайних ситуацій Міністерством оборони України, Апаратом Головнокомандуючого ЗСУ та громадськими організаціями, що рекомендовано листом МОН № 1/3737-22 від 29 березня 2022 року;

2.2 перевірити знання порядку дій у разі оголошення сигналу «Повітряна тривога», загальної інструкції з пожежної та техногенної безпеки у працівників охорони, вахтерів, чергових, а також порядок здійснення контролю за додержанням протипожежного стану, огляду територій і приміщень, порядку знеструмлення електромережі та дій у разі виявлення пожежі або спрацювання засобів пожежної сигналізації та автоматичного пожежогасіння;

2.3 поінформувати учасників освітнього процесу та інших працівників про заборони та ризики відвідування лісових масивів та територій, які можуть бути замінованими або наближені до районів бойових дій, довести рекомендації Державної служби з надзвичайних ситуацій стосовно дій населення в умовах надзвичайних ситуацій воєнного характеру в тому числі поводження з вибухонебезпечними та підозрілими предметами (додаток).

3. Заступнику директора з НВР Арутюняну В.Е. організувати проведення інструктажів із здобувачами освіти з питань БЖД перед початком літніх канікул (зокрема з питань дій у випадку надзвичайних ситуацій, дій у разі оголошення про загрозу виникнення надзвичайної ситуації, у тому числі сигналу «Повітряна тривога», правил пожежної безпеки, електробезпеки, безпеки дорожнього руху, правил поведінки в громадських місцях, а також поводження з незнайомими людьми та предметами, користування громадським транспортом, попередження травмування на об'єктах залізничної інфраструктури, правилах поводження на річках і водоймах тощо).

4. Керівникам гуртків:

4.1 провести інструктажі з вихованцями гуртків з питань БЖД перед початком літніх канікул (зокрема з питань дій у випадку надзвичайних ситуацій, дій у разі оголошення про загрозу виникнення надзвичайної ситуації, у тому числі сигналу «Повітряна тривога», правил пожежної безпеки, електробезпеки, безпеки дорожнього руху, правил поведінки в громадських місцях, а також поводження з незнайомими людьми та предметами, користування громадським транспортом, попередження травмування на об'єктах залізничної інфраструктури, правилах поводження на річках і водоймах тощо) за відповідними інструкціями з реєстра цією у відповідних журналах;

4.2 провести роз'яснювальну роботу з батьками, усиновлювачами та опікунами здобувачів освіти щодо попередження нещасних випадків під час літнього відпочинку;

4.3 вжити дієвих заходів щодо збереження життя та здоров'я дітей у місцях проведення майстер-класів, проведення зборів, походів та екскурсій з урахуванням небезпечних факторів воєнних дій.

5. Контроль за виконанням наказу залишаю за собою.

Директор

Сергій БОГДАНОВ

Бондаренко О.Б.

З наказом ознайомлені:

Дії населення в умовах надзвичайних ситуацій воєнного характеру

Підготовка оселі:

- нанести захисні смуги зі скочу (паперу, тканини) на віконне скло для підвищення його стійкості до вибухової хвилі та зменшення кількості уламків і уникнення травмування у разі його пошкодження;
- по можливості обладняйте укриття у підвалі, захистіть його мішками з піском, передбачте наявність аварійного виходу;
- при наявності земельної ділянки обладняйте укриття на такій відстані від будинку, яка більше його висоти;
- забезпечте оселю запасами питної та технічної води;
- зробіть запас продуктів тривалого зберігання;
- додатково укомплектуйте домашню аптечку засобами надання першої медичної допомоги;
- підготуйте (закупіть) засоби первинного пожежогасіння;
- підготуйте ліхтарики (комплекти запасних елементів живлення), гасові лампи та свічки на випадок відключення енергопостачання;
- підготуйте (закупіть) прилади (примус) для приготування їжі у разі відсутності газу і електропостачання;
- підготуйте необхідні речі та документи на випадок термінової евакуації або переходу до захисних споруд цивільної оборони або інших сховищ (підвалів, погребів тощо);
- особистий транспорт тримайте у справному стані із запасом палива для виїзду з небезпечного району;
- при наближенні зимового періоду необхідно продумати питання щодо обігріву оселі у випадку відключення централізованого опалення.

Правила поведінки в умовах надзвичайної ситуації воєнного характеру

Необхідно:

- зберігати особистий спокій, не реагувати на провокації;
- не сповіщати про свої майбутні дії (плани) малознайомих людей, а також знайомих з ненадійною репутацією;
- завжди мати при собі документ (паспорт), що засвідчує особу, відомості про групу крові свою та близьких родичів, можливі проблеми зі здоров'ям (алергію на медичні препарати тощо);
- знати місце розташування захисних споруд цивільної оборони поблизу місця проживання, роботи, у місцях частого відвідування (магазини, базар, дорога до роботи, медичні заклади тощо). Без необхідності намагатися якнайменше знаходитись поза місцем проживання, роботи та у малознайомих місцях;
- при виході із приміщень, пересуванні сходами багатоповерхівок або до споруди цивільної оборони (сховища) дотримуватись правила правої руки (як при русі автомобільного транспорту) з метою уникнення тисняви. Пропускати вперед та надавати допомогу жінкам, дітям, літнім людям та інвалідам, що значно скоротить терміни зайняття укриття;
- уникати місць скупчення людей;
- не вступати у суперечки з незнайомими людьми, уникати можливих провокацій;
- у разі отримання будь-якої інформації від органів державної влади про можливу небезпеку або заходи щодо підвищення безпеки передати її іншим людям (за місцем проживання, роботи тощо);
- при появі озброєних людей, військової техніки, заворушень негайно покинути цей район;

- посилити увагу і за можливості також залишити цей район у разі появи засобів масової інформації сторони-агресора;

- про людей, які не орієнтуються на місцевості, розмовляють з акцентом, мають нехарактерну зовнішність, здійснюють протиправні і провокативні дії, здійснюють незрозумілу роботу, тощо, – негайно поінформувати органи правопорядку, місцеву владу, військових;

- у разі потрапляння у район обстрілу – сховатись у найближчу захисну споруду цивільної оборони, сховище (укриття). У разі відсутності пристосованих сховищ, для укриття використовувати нерівності рельєфу (канави, окопи, заглиблення від вибухів тощо). У разі раптового обстрілу та відсутності поблизу споруд цивільного захисту, сховища і укриття – ляжте на землю головою в бік, протилежний вибухам. Голову слід прикрити руками (за наявності для прикриття голови використовувати валізу або інші речі). Не виходьте з укриття до кінця обстрілу;

- надавати першу допомогу іншим людям у разі їх поранення. Визвати швидку допомогу, представників ДСНС України, органів правопорядку, за необхідності – військових;

- у разі, якщо ви стали свідком поранення або смерті людей, протиправних до них дій (арешт, викрадення, побиття тощо), слід постаратися з'ясувати та зберегти якнайбільше інформації про них та обставини події для надання допомоги, пошуку, встановлення особи тощо. Необхідно пам'ятати, що ви самі або близькі вам люди, також можуть опинитись у скрутному становищі і будуть потребувати допомоги.

Не рекомендується:

- підходити до вікон, якщо почуєте постріли;
- спостерігати за ходом бойових дій;
- стояти чи перебігати під обстрілом;
- конфліктувати з озброєними людьми;
- носити армійську форму або камуфльований одяг;
- демонструвати зброю або предмети, схожі на неї;
- підбирати покинуті зброю та боєприпаси.

При виявленні вибухонебезпечних предметів забороняється:

- перекладати, перекочувати з одного місця на інше;
- збирати і зберігати, нагрівати і ударяти;
- намагатися розряджати і розбирати;
- виготовляти різні предмети;
- використовувати заряди для розведення вогню і освітлення;
- приносити в приміщення, закопувати в землю, кидати в колодязь чи річку.

Виявивши вибухонебезпечні предмети, вживайте заходів з їх означення, огороження і охорони знайдених предметів на місці виявлення. Негайно повідомте про це територіальні органи ДСНС та МВС за телефоном "101" та "102".

«Екстрена валіза»

Екстрена валіза, як правило, являє собою міцний і зручний рюкзак від 25 літрів і більше, що містить необхідний індивідуальний мінімум одягу, предметів гігієни, медикаментів, інструментів, засобів індивідуального захисту та продуктів харчування. Всі речі повинні бути новими (періодично поновлюваними) і не використовуватись у повсякденному житті. Екстрена валіза призначена для максимально швидкої евакуації із зони надзвичайної події – землетрусу, повені, пожежі, у разі загостреної криміногенної обстановки, епіцентру військових дій і т.д. Вантаж у рюкзаку треба укласти рівномірно. Добре мати рюкзак з “підвалом” (нижнім клапаном).

У рюкзак рекомендується покласти наступне:

- копії важливих документів в поліетиленовій упаковці. Заздалегідь зробіть копії всіх важливих документів – паспорта, автомобільних прав, документів на нерухомість, автомобіль і т.д. Документи треба укласти так, щоб у разі необхідності їх можна було швидко дістати. У деяких джерелах рекомендують серед документів тримати кілька фотографій рідних і близьких;

- кредитні картки та готівку. Нехай у вас буде невеликий запас грошей;
- дублікати ключів від будинку і машини;
- карту місцевості, а також інформацію про спосіб зв'язку і умовлене місце зустрічі вашої родини;

- засоби зв'язку та інформації (невеликий радіоприймач з можливістю прийому в УКХ і БМ діапазоні) та елементи живлення до радіоприймача (якщо потрібні);

- ліхтарик (краще кілька) і запасні елементи живлення до нього, сірники (бажано туристичні), запальничку, свічки;

- компас, годинник (перевагу віддавайте водонепроникним);

- багатофункціональний інструмент, що включає лезо ножа, шило, пилку, викрутку, ножиці тощо;

- ніж, сокиру, сигнальні засоби (свисток, фальшфейер і т.д.);

- декілька пакетів для сміття об'ємом 120 літрів. Може замінити намет або тент, якщо розрізати;

- рулон широкого скотчу;

- упаковку презервативів. Презерватив, за необхідності, може використовуватись для захисту від вологи сірників та запальничок, у якості джгута для зупинки кровотечі, надійного закупорювання ємкостей від комах та піску, перенесення води;

- шнур синтетичний 4-5 мм, близько 20 м;

- блокнот і олівець;

- нитки та голки;

- аптечку першої допомоги. До складу аптечки обов'язково повинні входити: бинти, лейкопластир, вата, йод, активоване вугілля (інтоксикація), парацетамол (жарознижувальний), пенталгін (знеболююче), супрастин (алергія), имодиум (діарея), фталазол (шлункова інфекція), альбуцид (краплі для очей), жгут, шприци тощо; ліки що ви приймаєте (мінімум на тиждень) з описом способу застосування та дози; рецепти; прізвища та мобільні телефони ваших лікарів (слідкуйте за терміном придатності ліків);

- одяг: комплект нижньої білизни (2 пари), шкарпетки бавовняні (2 пари) і вовняні, запасні штани, сорочку або кофту, плащ-дощовик, в'язану шапочку, рукавички, шарф (може знадобитися в найнесподіваніших ситуаціях), зручне, надійне взуття;

- мініпалатку, поліуретановий килимок, спальник (якщо дозволяє місце);

- засоби гігієни: зубну щітку і зубну пасту, невеликий шматок мила, рушник (є такі в упаковці пресовані), туалетний папір, кілька упаковок одноразових сухих та вологих серветок, кілька носових хусток, засоби інтимної гігієни, бритву, манікюрний набір;

- приналежності для дітей (якщо необхідні);

- посуд (краще металевий): казанок, флягу, ложку, кружку;

- запас їжі на кілька днів – все, що можна їсти без попередньої обробки і не займає багато місця, довго зберігається (не швидкопсувні), наприклад: висококалорійні солодощі (чорний шоколад (з горіхами), жменю льодяників), набір продуктів (тушонка, галети, суп-пакети, м'ясні та рибні консерви), якщо дозволяє місце – крупа перлова, гречана, рис довгозерний, макарони, вермішель, сухі овочеві напівфабрикати, горілка, спирт питний;

- запас питної води на 1-2 дні, який треба періодично оновлювати (вода не повинна бути застоюною).

Джерело: <https://dsns.gov.ua/uk/abetka-bezpeki/diyi-naseleण्या-v-umovax-nadzvicainix-situacii-vojenного-xarakteru>

Рекомендації щодо дій у разі загрози та виникнення вибуху

Якщо ви відчули **стійкий запах газу**, необхідно:

- зберігати спокій
- негайно вимкнути газові прилади
- відкрити вікна та двері та провітрити приміщення
- не палити та не користуватись електричними приладами
- вийти з приміщення та зателефонувати до служби газу (104)
- якщо будинок багатоквартирний, повідомити інших мешканців та, не користуючись ліфтом, залишити будівлю
 - надати допомогу в евакуації дітям, літнім і важкохворим
 - перевірити сусідні приміщення на наявність у них дітей, які тимчасово залишилися без нагляду дорослих, та повідомити про це представників служби газу (правоохоронних органів, аварійно-рятувальних підрозділів)
 - відійти на безпечну відстань від будинку (за можливості — на відкритий майданчик) та чекати подальших інструкцій спеціалістів.

У разі виявлення **речей, схожих на боєприпаси**, необхідно:

- негайно припинити всі роботи в районі виявлення вибухонебезпечного предмета
- за можливості попередити про підозрілий предмет осіб, які знаходяться поряд
- вивести (відвести) на максимальну відстань усіх людей (не менше 100 метрів), які знаходяться поблизу, намагаючись рухатися назад по своїх слідах
- позначити місце перебування предмета, а за можливості — огородити його (для огорожі можна використовувати підручні матеріали: дошки, жердини, гілки, мотузки, шматки матерії тощо)
- негайно повідомити про знахідку в місцеві органи виконавчої влади, у ДСНС та МВС України (повідомлення робити не поспішаючи, чітко, із зазначенням точної адреси (орієнтирів) місця знаходження вибухонебезпечного предмета)
- очікувати на безпечній відстані від місця знаходження вибухонебезпечного предмета або предмета, схожого на нього, представників органів місцевої влади, ДСНС України, МВС України, при цьому здійснюючи заходи щодо недопущення до небезпечної зони інших людей.

Категорично забороняється:

- палити та використовувати відкритий вогонь поблизу місця знаходження вибухонебезпечного предмета або предмета, схожого на нього
- піднімати, витягувати з ґрунту, зрушувати з місця, кидати, ударяти і розбирати будь-які вибухонебезпечні предмети
- приносити в місця перебування людей предмети, схожі на вибухонебезпечні.

До найпоширеніших місць розміщення вибухових пристроїв належать:

- автомобілі
- входи, внутрішні двори, підсобні приміщення адміністративних і житлових будинків, складських приміщень
 - урни для сміття, інженерні комунікації в місцях масового перебування людей (фестивалі, ярмарки, базари, супермаркети, підземні переходи тощо)
 - громадський транспорт (вагони тролейбусів, автобусів, трамваїв, поїздів тощо)
 - об'єкти підвищеної небезпеки
 - поштові посилення (посилки, конверти), букети квітів, подарунки тощо.

Підозру мають викликати:

- електропроводи, що виходять із невідомого предмета, антени, лампочки на його поверхні, хід годинника, що прослуховується
- залишені предмети побутового призначення (валізи, сумки, гаманці, дитячі іграшки, ручні ліхтарики тощо)
- предмети, що знаходяться в не призначених для цього місцях (наприклад, велика дитяча іграшка біля вхідних дверей)
- предмети з прикріпленими до них мобільними телефонами, радіостанціями, акумуляторами.

Вибухова речовина може мати різноманітний вигляд і властивості, що, надають змогу замаскувати вибуховий пристрій навіть у поштовому конверті.

Для запобігання вибуху та встановлення наявності вибухового пристрою необхідно:

- бути уважними та звертати увагу на покинуті речі (валізи, сумки, пакунки, парасольки тощо)
- звернути увагу на ділянки свіжоскопаної землі, свіжопофарбованої стіни будівлі
- не брати від сторонніх осіб подарунків, квітів, поштових посилянь
- користуючись громадським транспортом, не погоджуватися на пропозиції супроводжувати речі невідомої особи, зокрема й стюардів, контролерів.

У разі виявлення вибухового пристрою або підозрілої речі необхідно:

- зберігати спокій
- негайно повідомити про знахідку представників міліції, охорони, аварійно-рятувальних служб або зателефонувати за номерами 101, 102
- не палити
- не користуватися запальничками, іншими джерелами відкритого, а також предметами, що можуть його утворювати
- не торкатися до підозрілої речі руками або іншими речами
- у жодному разі не намагатися переміщувати вибуховий пристрій (підозрілий предмет) або змінювати його положення
- залишити місце, де виявлено підозрілий предмет, за можливості організувати охорону на безпечній відстані.

Якщо ви перебуваєте у квартирі:

- візьміть з собою документи, гроші, цінності та ліки
- знеструміть квартиру та перекрийте водо- та газопостачання
- надайте допомогу в евакуації дітям, літнім і важкохворим
- перевірте сусідні квартири на наявність у них дітей, які на час оголошення евакуації залишилися без нагляду дорослих, та повідомте про це представників правоохоронних органів (аварійно-рятувальних підрозділів)
- обов'язково замкніть свою квартиру
- залишайте будинок спокійно, не панікуючи.

Якщо ви перебуваєте на вулиці:

- уникайте великих скупчень людей
- якщо ви опинилися в натовпі, не намагайтеся вийти з нього, рухайтесь в тому самому напрямку, що й натовп
- руки зігніть у ліктях на рівні грудей та розсуньте їх, звільняючи від тиску грудну клітку
- не тримайте руки в кишенях
- якщо натиск натовпу набрав загрозливого характеру, негайно покиньте будь-яку ношу та позбавтеся від сумок на довгому ремні та шарфу

- якщо ви упали, намагайтеся одразу встати на ноги, не опираючись на руки, а якщо це неможливо, згорніться клубком і захистіть голову передпліччями, поклавши долоні на потилицю.

Джерело: <https://oplatforma.com.ua/article/19-rekomendats-uchnyam-vchitelyam-shchodo-dy-urazzagrozi-taviniknennya-vibuhu>